

Sprawozdanie z działalności Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2000 r.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Liczba członków Oddziału Krakowskiego w 2000 roku wyniosła 300 osób w tym Koło Tatrzańskie w Zakopanem – 49 osób i Koło Tarnowskie – 13 osób.

Władze Oddziału:

W okresie sprawozdawczym odbyło się 12 posiedzeń Zarządu Oddziału, podczas których przygotowano program działalności Oddziału oraz rozpatrywano bieżące sprawy dotyczące pracy Oddziału Krakowskiego.

Zarząd Oddziału zbierał się w składzie:

Prezes Oddziału	prof. dr hab. inż. Zygmunt Kolenda
Wiceprezes	dr Józef Wróbel
Skarbnik	Stanisław Siess – Krzyszkowski
Sekretarz	Wiesław Krawczyński
Członkowie:	dr Krystyna Gaśowska, Kazimierz Dobrzański, Jerzy Petrus

Kontrolą działalności finansowej Oddziału i wpływem składek członkowskich zajmowała się Komisja Rewizyjna Oddziału w składzie:

Przewodniczący	Władysław Zawisłak
Członkowie:	Krystyna Bobrowska, Teresa Kondolewicz – Wilk, Krzysztof Jabłoński

Biuro Oddziału i Domu Polonii:

Biuro Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” działało w roku sprawozdawczym w ramach trzech zespołów organizacyjnych:

- ✓ programowego w którym zatrudnionych jest czterech pracowników;
- ✓ księgowości z dwoma pracownikami;
- ✓ zespołu administracyjno - gospodarczego (sześciu pracowników).

DZIAŁALNOŚĆ PROGRAMOWA

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2000 r. Krakowski Oddział Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" realizował zadania państwowe zlecone przez Senat RP, Ministerstwo Edukacji Narodowej, zadania własne oraz kursy adaptacyjne dla repatriantów zorganizowane na zlecenie dwóch urzędów wojewódzkich: małopolskiego i śląskiego.

Zdecydowana większość zadań adresowana była do środowisk polskich na Wschodzie, w tym głównie do Polaków mieszkających na Ukrainie.

W nieco mniejszym stopniu podczas realizacji zadań programowych uwzględniono potrzeby środowisk polskich z Litwy, Łotwy, Białorusi, Kazachstanu, Rosji, Mołdawii, Węgier, Rumunii, Czech, Słowacji a także Anglii, Francji i Niemiec.

Specyfiką Oddziału, podyktowaną znakomitym zapleczem naukowym Krakowa, jest wielokierunkowa współpraca z organizacjami polskimi ze Wschodu w dziedzinie oświaty (kursy językowe) oraz dokształcania zawodowego (staże zawodowe). W programie Oddziału uwzględniono również zadania o charakterze kulturalnym – występy artystów polskich i

polonijnych w Domu Polonii i wystawy, rekreacyjnym (obozы wakacyjne i kolonie) oraz pobyty dzieci i osób starszych w Polsce. Należy dodać, iż „Wspólnota Polska” pokrywała wszystkie koszty związane z organizacją poszczególnych zadań, w tym także koszty podróży uczestników naszych kursów, szkoleń, obozów i kolonii.

W roku sprawozdawczym na zlecenie Małopolskiego oraz Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego Oddział Krakowski zorganizował kursy adaptacyjne i językowe dla repatriantów mieszkających na terenie tych dwóch województw.

ZADANIA PAŃSTWOWE ZREALIZOWANE W 2000 r.

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POLONIJNYMI I POLSKIMI

Spotkania polonijne z przedstawicielami i działaczami organizacji polskich ze Wschodu i Zachodu organizowane są przez cały rok w Domu Polonii i Biurze Oddziału. Spotkania te podyktowane są koniecznością stałych kontaktów służących wymianie doświadczeń, informacji oraz uzgodnień programowych.

Krakowski Oddział Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" zorganizował w 2000 roku kilkadziesiąt spotkań z działaczami polskimi z Ukrainy (25 osób), Białorusi (3 osoby), Litwy (4 osoby), Mołdawii (1 osoba), Kazachstanu (1 osoba) i Stanów Zjednoczonych (2 osoby). Krakowski Dom Polonii odwiedziły grupy młodzieży polskiej z Litwy, Ukrainy i Finlandii oraz chór polski z Łucka i grupa bibliotekarzy z Czech.

Przedstawiciele Oddziału w ramach zagranicznych delegacji służbowych zwizytowali środowiska polskie na Litwie (Wilno, Ejszyszki), Ukrainie (Lwów, Złoczów, Krzemieniec, Gródek Podolski, Drohobycz, Stanisławów, Kołomyja, Strzelczyska, Mościska, Dolina) w Rosji (Tiumeń, Irkuck, Moskwa, Tobolsk, Smoleńsk, Nowosybirsk), w Czechach (Czeski Cieszyn), w Austrii (Wiedeń, Ramsau), na Słowacji (Martin), Węgrzech (Budapeszt) i w Rumunii (Bukareszt, Suczawa).

Krakowski Klub Studentów Polskich ze Wschodu.

Od czterech lat przy Krakowskim Oddziale Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" działa Klub Studentów zrzeszający około 100 osób polskiego pochodzenia studiujących na krakowskich uczelniach. Członkowie klubu pochodzą z Rosji, Ukrainy, Kazachstanu, Litwy, Łotwy oraz Mołdawii. Celem Klubu jest pomoc w organizacji zadań programowych Oddziału oraz spotkania adaptacyjne i integracyjne ze studentami polonijnymi rozpoczynającymi studia w Krakowie. Służą temu wspólne wyjścia do teatru, wycieczki oraz spotkania andrzejkowe i opłatkowe.

W roku sprawozdawczym przedstawiciele Klubu uczestniczyli w dniach 28 – 31 października w Ogólnopolskim Spotkaniu Studentów Polonijnych „Polska Piastów” zorganizowanym przez Wielkopolski Oddział „Wspólnoty Polskiej”.

PROGRAM OŚWIATOWY DLA MŁODZIEŻY

Kurs przygotowawczy na studia dla młodzieży maturalnej z Ukrainy.

Dwutygodniowy kurs (ósmy z kolei) trwał od 3 do 15 stycznia. Jego założeniem jest wyrównanie dysproporcji w poziomie wiedzy oraz zapoznanie maturzystów z Ukrainy z wymogami stawianymi osobom zamierzającym studiować w Polsce. W kursie wzięło udział 51 osób ze Lwowa, Kijowa, Łucka, Kamieńca Podolskiego, Czerniowiec i Żytomierza. Młodzież odbywała zajęcia w trzech grupach tematycznych: ekonomicznej, humanistycznej i biologiczno - chemicznej. Ogółem zrealizowano 220 godzin zajęć lekcyjnych, które

poprowadzili wykładowcy z Instytutu Polonistyki, Historii, Chemii, Biologii, Geografii i Zoologii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Oddział zorganizował także indywidualny kurs przygotowawczy na studia dla 15 – to osobowej grupy młodzieży polskiego pochodzenia z Baru na Ukrainie. Trwał on od 19 marca do 1 kwietnia.

Warsztaty języka polskiego dla studentów filologii polskiej z Ukrainy i Rosji.

Warsztaty adresowane są do studentów polskiego pochodzenia studiujących w swoim kraju filologię polską lub inny kierunek humanistyczny połączony z lektoratem języka polskiego.

W warsztatach trwających od 30 stycznia do 12 lutego uczestniczyła 30 - to osobowa grupa studentów następujących uczelni: Instytutu Pedagogicznego w Drohobyczu, Akademii Ostrogskiej, Uniwersytetu Przykarpackiego w Stanisławowie, Uniwersytetu Kijowskiego im. T. Szewczenki i Uniwersytetu im. M. Łomonosowa w Moskwie.

W programie warsztatów znalazły się zajęcia z jęz. polskiego, dziejów Krakowa oraz z historii Polski współczesnej (ogółem po 60 godzin w grupie).

W ramach zadania Oddział Krakowski zorganizował także trzydniowe warsztaty poetyckie (18 – 20 luty) dla sześciu młodych poetów polskiego pochodzenia zamieszkałych we Lwowie.

W ramach zajęć odbyły się ćwiczenia z zakresu interpretacji polskiej poezji współczesnej. Współorganizatorem zadania był Śródmiejski Ośrodek Kultury w Krakowie.

W trakcie wakacji Oddział sfinansował udział 9 studentów polskiego pochodzenia - członków Związku Polaków w Piatigorsku (Rosja) we Franciszkańskich Spotkaniach Młodych.

W dniach od 3 do 10 grudnia odbyły się warsztaty językowe dla młodzieży polskiej z Czech i Słowacji, które przygotowały 28 osób wyróżniających się w nauce języka polskiego do olimpiady polonistycznej. Laureaci olimpiady otrzymują indeks na kierunek filologia polska na Uniwersytecie Jagiellońskim. Współorganizatorem zadania był Okręgowy Komitet Języka Polskiego przy Instytucie Filologii Polskiej UJ.

Współpraca z polskimi studentami i organizacjami studenckimi ze Wschodu.

W ramach zadania Oddział Krakowski współorganizował sesję naukową przygotowaną przez Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego na temat „Sztuki na Ziemiach Wschodniej dawnej Rzeczypospolitej” (22 – 23 wrzesień).

Sfinansował także udział 16 – to osobowej grupy studentów należących do Związku Młodzieży Polskiej na Białorusi i ZMP na Łotwie w konferencji studenckiej „Euroweek – Kraków 2000”, która odbyła się w dniach 22 – 27 października.

Szkoła Letnia Stowarzyszenia Wspólnota Polska dla studentów polskich ze Wschodu.

Szkoła Letnia adresowana była do studentów polskiego pochodzenia studiujących w miejscu zamieszkania. W programie kursu zaplanowano wykłady na temat kultury i historii Polski, ciekawe wycieczki krajoznawcze (Pieniny, Częstochowa, Wieliczka) oraz spotkania integracyjne służące nawiązaniu współpracy pomiędzy polskimi organizacjami studenckimi w różnych krajach. W tegorocznej Szkole Letniej trwającej od 2 do 15 lipca uczestniczyło 26 osób z Białorusi, Ukrainy, Łotwy, Mołdawii, Litwy i Rosji.

W ramach zadania Oddział Krakowski sfinansował również intensywny kurs języka polskiego dla 9 osobowej grupy alumnów polskiego pochodzenia z Ukrainy, którzy zamierzają studiować w Wyższym Seminarium Duchownym OO. Redemptorystów w Tuchowie (23 sierpień – 16 wrzesień).

Kurs języka polskiego dla młodzieży z Kazachstanu, Ukrainy i Rosji.

Uczestnikami kursu byli młodzi ludzie należący do polskich organizacji w Kazachstanie, Ukrainie (za Zbruczem) i Rosji. W trakcie trwania kursu młodzież pogłębiała swoją

znajomość języka polskiego oraz zapoznawała się z historią i kulturą Polski pod kątem egzaminów na studia do Polski.

Zajęcia językowe połączone zostały z aktywnym wypoczynkiem i turystyką. Kurs trwał od 30 lipca do 19 sierpnia, a uczestniczyło w nim 29 osób.

„Historia i współczesność” – Szkoła Letnia Stowarzyszenia dla młodzieży ze Wschodu i Zachodu (w dniach od 6 do 19 sierpnia) adresowana do młodzieży ze średnią znajomością języka polskiego, w wieku 16-18 lat. Uczestnicy szkoły rekrutowali się z Węgier, Anglii, Francji, Włoch, Szwecji, Bułgarii, Słowacji, Litwy, Łotwy, Białorusi, Ukrainy i Jugosławii (w sumie 48 osób). Zajęcia językowe (5 godzin dziennie) odbywały się do południa. Popołudnia oraz soboty i niedziele zarezerwowane zostały na zwiedzanie Krakowa i okolic. Przy okazji zwiedzania muzeów i zabytków młodzież zapoznawała się z kulturą i historią Polski. Integracyjna formuła obozu służyła doskonaleniu języka polskiego nie tylko na zajęciach, ale również w życiu codziennym.

Śródroczne pobyty uczniów szkół lub klas polskich z zagranicy w szkołach krakowskich i na Podhalu.

Pobyty śródroczne mają na celu pogłębienie znajomości języka polskiego oraz zapoznanie się z osiągnięciami polskiej historii i kultury. Codzienny kontakt z polskimi rówieśnikami w czasie zajęć szkolnych i poza nimi stwarza możliwość doskonalenia języka polskiego w praktyce. Pobytom uczniów w Polsce towarzyszy program kulturalny i krajoznawczy.

Na przełomie czerwca i lipca (26 VI – 4 VII) do miejscowości Szaflary na Podhalu z rewizytą przyjechało 28 dzieci z Kiszyniowa. Byli to członkowie zespołu folklorystycznego Fokusor, który nawiązał współpracę z dziećmi występującymi w zespole Mali Szaflaranie. W programie pobytu grupy z znalazło się zwiedzanie Krakowa i Sądeczyny, a także występ na Rynku Krakowskim w ramach festiwalu dziecięcych zespołów folklorystycznych „Krakowiak”.

Uczniów Szkoły Podstawowej w Zębie koło Poronina odwiedziła, wzorem lat ubiegłych, grupa dzieci z klas polskich w Kiszyniowie (14 osób).

Koło „Wspólnoty Polskiej” w Tarnowie zorganizowało w dniach 26 października – 4 listopada pobyt śródroczny dla 22 osobowej grupy dzieci polskich z Żytomierza

Oddział Krakowski sfinansował także pobyt w Krakowie 40 – to osobowej grupy młodzieży z Grodna w dniach 24 – 28 lipca .

Szkoły patronackie.

Program szkół patronackich ma na celu nawiązanie współpracy i objęcia stałą opieką ze strony polskich placówek oświatowych szkół polskich działających poza krajem.

W dniach 10 – 19 kwietnia 19 uczniów Szkoły Podstawowej im. H. Maruszówny w Zębie w ramach rewizyty odwiedziło swoich rówieśników uczących się w polskiej szkole w Kiszyniowie (Mołdawia).

Siedemnastoosobowa grupa uczniów ze szkoły średniej w Czarnym Borze (Litwa) podtrzymując kilkuletnią już współpracę z Liceum Ogólnokształcącym XX Pijarów odwiedziła w dniach 6 – 18 marca Kraków, a także Częstochowę, Wieliczkę i Zakopane.

Po raz kolejny do gościnnej Szkoły Podstawowej nr 1 w Białym Dunajcu przyjechali uczniowie ze szkoły polskiej w Bielcach (30 osób). Podczas dwutygodniowego pobytu (3 – 14 kwiecień) dzieci z Bielc wspólnie z rówieśnikami uczyły się języka polskiego, zwiedziły Zakopane, Kraków i Niedzicę, a na zakończenie pobytu otrzymały podręczniki i pomoce naukowe.

Oddział Krakowski dofinansował również pobyt w Krakowie 19 – to osobowej grupy młodzieży ze szkoły nr 10 we Lwowie, która przyjechała na zaproszenie VII Liceum Ogólnokształcącego w Krakowie.

Obozy wakacyjno – oświatowe dla dzieci i młodzieży na Ukrainie z nauką jęz. polskiego.

W tegorocznej akcji oświatowej uczestniczyło 10 studentów z Papieskiej Akademii Teologicznej. Celem wyjazdu było dotarcie do polskich środowisk w małych miejscowościach Ukrainy Wschodniej w obwodach żytomierskim, chmielnickim i dunajowieckim. Zajęcia prowadzono w następujących miejscowościach: Wiriwka, Bereziwka, Stacja Dunajowce, Mukarow Podleśny, Bolarka, Iwankowce i Dymiankowce. Nauczaniem języka polskiego objęto od 30 do 50 osób w każdej wsi. Były to zarówno dzieci, młodzież jak i osoby dorosłe. Oprócz zajęć językowych zrealizowano bogaty program krajoznawczy i sportowy.

PROGRAM OŚWIATOWY DLA DOROSŁYCH

Kurs języka polskiego dla Polaków z Kazachstanu.

W kursie trwającym od 3 do 24 czerwca wzięło udział 25 osób ze wszystkich obwodów Kazachstanu zamieszkałych przez Polaków. Zajęcia językowe w dwóch grupach: średniozaawansowanej i zaawansowanej (po 90 godzin zajęć) prowadzili wykładowcy Instytutu Filologii Polskiej UJ znający specyfikę pracy z tego rodzaju grupą. Zdecydowana większość uczestników kursu była w trakcie załatwiania formalności związanych z repatriacją do Polski. Pobyt w Krakowie umożliwił im przełamanie bariery językowej oraz zapoznanie się z warunkami bytowymi w nowej ojczyźnie.

Kurs języka polskiego dla Polaków z Rosji.

W kursie uczestniczyły 22 osoby z terenu całej Rosji (Piatigorsk, Tiumeń, Sankt Petersburg, Ułan – Ude, Szuszenskoje, Krasnojarsk, Tomsk, Smoleńsk, Perm, Gusiew, Tomsk, Nowosybirsk, Kaliningrad, Minusińsk) oraz jedna przedstawicielka środowiska polskiego w Biszkeku (Kirgistan). Był to trzeci z kolei kurs zorganizowany przez „Wspólnotę Polską” dla osób polskiego pochodzenia z Rosji uczących się języka polskiego w swoich ośrodkach polonijnych. Program kursu obejmował 75 godzin zajęć z jęz. polskiego, gramatyki, kultury języka i fleksji.

Kurs trwał od 10 do 30 września.

Kurs języka polskiego dla Polonii brazylijskiej.

Uczestnikami kursu trwającego od 2 do 22 lipca było szesnastu przedstawicieli Polonii brazylijskiej mieszkający w Kurytybie, Sao Paulo, i Erechim. Zajęcia językowe w dwóch grupach odbywały się pod kierunkiem dyrektora Instytutu Polonijnego UJ – prof. Władysława Miodunki. W ramach programu rekreacyjno – kulturalnego uczestnicy kursu zwiedzili Kraków, Wieliczkę, Jasną Górę i Pieniny.

Szkoła Letnia Stowarzyszenia Wspólnota Polska

Szkoły Letnie Stowarzyszenia są formą uzupełniającą wykształcenie Polaków zamieszkałych poza granicami kraju. Słuchaczami tegorocznej Szkoły trwającej od 2 do 15 lipca było 36 osób związanych z oświatą i kulturą polonijną w następujących krajach: Słowacja, Litwa, Białoruś, Estonia, Ukraina, Mołdawia, Łotwa, Bułgaria i Węgry. W programie Szkoły znalazły się wykłady z kultury języka, XIX i XX – wiecznej literatury, historii Polski, dziejów Krakowa oraz program kulturalno – rekreacyjny.

DOKSZTAŁCANIE ZAWODOWE

Forum Środowiskowe Polskich Historyków i Nauczycieli Historii ze Wschodu.

Forum, które trwało od 5 do 9 kwietnia zorganizowano przy współpracy Polskiej Akademii Umiejętności. Uczestnicy forum wysłuchali wykładów na temat historii najnowszej III RP, stanu polskiego dziedzictwa kulturowego na Kresach i deportacji polskiej ludności. Podczas spotkań z przedstawicielami redakcji Polskiego Słownika Biograficznego i Bibliografii Historii Polski historycy zapoznali się z przemianami w metodologii badań historycznych. W Forum wzięło udział 18 osób z Białorusi, Litwy, Łotwy, Ukrainy i Rosji.

Szkolenie z zakresu historii sztuki sakralnej.

Organizatorami szkoleń byli pracownicy Zamku Królewskiego na Wawelu, zaś słuchaczami 45 alumnów Wyższego Seminarium Duchownego we Lwowie. Podczas pięciu sesji wyjazdowych wygłoszono prelekcje na temat dziejów sztuki greckiej, rzymskiej i chrześcijańskiej, znaczenia i ochrony dziedzictwa kulturowego oraz problematyki ikonograficznej.

Kurs przysposobienia bibliotekarskiego dla Polaków z Ukrainy i Białorusi.

W dwutygodniowym kursie (19 listopad – 2 grudzień) uczestniczyło 13 osób pracujących w polskich bibliotekach lub zakładających punkty biblioteczne w środowiskach polskich na Wschodzie. Program kursu opracował Dział Promocji i Szkoleń Biblioteki Wojewódzkiej w Krakowie. Składał się z zajęć metodycznych dotyczących organizacji pracy w bibliotece, ewidencji książek, metod pracy z czytelnikami oraz z praktyk, podczas których kursanci zapoznali się z działalnością bibliotek gminnych (Czernichów, Krzeszowice) i dzielnicowych.

Staże zawodowe indywidualne (realizowane przez cały rok).

Celem staży zawodowych jest umożliwienie Polakom zamieszkałym na Wschodzie zdobycie dodatkowych umiejętności zawodowych jak również doskonalenie ich kwalifikacji zawodowych.

W ramach zadania Oddział zorganizował w 2000 roku następujące staże zawodowe:

- ✓ lekarskie w specjalizacjach: chirurgia, kardiologia, okulistyka i farmakologia, wszystkie staże odbyły się w Katedrach i Klinikach Collegium Medicum UJ;
- ✓ badawcze w archiwach i bibliotekach krakowskich;
- ✓ naukowe na uczelniach krakowskich (AHG – Wydział Robotyki, AR – Wydział Technologii Żywności);
- ✓ metodyczne dla 20 – to osobowej grupy nauczycieli polskich sobotnich szkółek na Ukrainie (13 – 25.VIII);
- ✓ metodyczne dla 7 – osobowej grupy opiekunek pracujących w polskich grupach przedszkolnych we Lwowie.

Ogółem z różnych form doskonalenia zawodowego skorzystało 37 osób z Ukrainy, 3 z Rosji, 5 z Białorusi i 1 z Kazachstanu.

POPULARYZACJA KULTURY POLSKIEJ

Koncerty z okazji świąt państwowych w środowiskach polonijnych i polskich.

Celem zadania jest promocja kultury polskiej poza granicami kraju, a także artystyczne wsparcie wszelkich przejawów aktywności środowisk polskich poza granicami kraju.

W ramach zadania Oddział Krakowski zorganizował:

- ✓ wyjazd Zespołu Pieśni i Tańca AGH „Krakus” (50 osób) do Gródka Podolskiego na Ukrainie w dniach 5 – 8 maja z okazji Dni Kultury Polskiej na Podolu;

- ✓ wyjazd zespołu wokalnego i solistów Akademickiego Chóru „Organum” (8 osób) do Tiumeni i Tobolska na uroczystość rekonsekracji kościoła polskich zesłańców w Tobolsku i obchody Dni Kultury Polskiej w Tiumeni (8 – 15 sierpień) ;
- ✓ dofinansowanie wyjazdu do Lwowa Akademickiego Chóru „Organum” na III Festiwal Kultury Polskiej (3 – 5 listopad)

Organizacja koncertów i spotkań z artystami polonijnymi w krakowskim Domu Polonii, które przybliżają mieszkańcom Krakowa oraz zainteresowanym turystom dorobek polskich artystów, pisarzy i poetów tworzących poza granicami kraju.

W 2000 roku w Domu Polonii odbyły się:

- ✓ promocja książek Jerzego Petrusa i Ryszarda Brykowskiego z serii „Zabytki kultury polskiej poza granicami kraju” (3 marca);
- ✓ występ śpiewaczki Anny Jakubowskiej z Węgier w ramach obchodów rocznicy rewolucji węgierskiej w 1848 roku (15 marca);
- ✓ koncert zespołu kameralnego „Ensemble Fennica” ze Szwajcarii (2 kwietnia);
- ✓ prelekcja Henryka Grabowskiego pt. „Losy dwóch pokoleń polskich emigrantów we Francji w XX wieku” (19 czerwca);
- ✓ spotkanie autorskie z poetką Ludwiką Amber z Australii, prowadzenie: Józef Baran i Anna Dymna (26 czerwca);
- ✓ koncert skrzypcowy Laurel Butler ze Stanów Zjednoczonych (19 lipca);
- ✓ wykład dr S. Zahradnika „Zarys problematyki Polaków na Zaolziu na przełomie XIX i XX - rola Macierzy Ziemi Cieszyńskiej” (25 października);
- ✓ koncert fortepianowy Michaela Sellersa z USA (22 listopada);
- ✓ promocja książki Anatola Diaczyńskiego „To my jesteśmy, Polsko!” (29 listopada);
- ✓ koncert chóru kameralnego „Musicae Amantes” z Zaolzia (1 grudnia);
- ✓ występ Jerzego Kopczewskiego (Bułeczki) w spektaklu „Jaśnie pan Jakub” (7 grudnia)

Koncerty zespołów i chórów polonijnych w ramach Festiwalu Kraków 2000

- ✓ udział kabaretu „Kankan” z Grodna w XVI Przeglądzie Kabaretów „PAKA” organizowanym w ramach Festiwalu Kraków 2000;
- ✓ udział chóru „Echo Prutu” z Czerniowiec (32 osoby) w Festiwalu Muzyki Tradycyjnej – Rozstaje 2000 (26 – 30 lipiec);

Koncerty pieśni religijnych w ramach uroczystości 1000 – lecia Diecezji Krakowskiej.

- ✓ występ dziecięcego chóru z Doliny na Ukrainie (42 osoby) w kościele św. Szczepana w Krakowie (25 – 29 wrzesień);
- ✓ występ chóru polskiego ze Złoczowa (16 osób) w Domu Polonii w Krakowie (22 grudzień)

Wystawy twórczości artystów polonijnych w krakowskiej Galerii Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" reprezentują różne kierunki i style we współczesnym malarstwie. W 2000 r. mieszkańcy Krakowa i turyści mieli okazję obejrzeć następujące wystawy polskich artystów tworzących poza granicami kraju:

- ✓ wystawa fotograficzno – dokumentalna „Polskie dziedzictwo kulturowe na Wschodzie” (16 styczeń – 4 luty);
- ✓ wystawa zbiorowa prac polskich fotografików z Anglii, Australii, Czech, Holandii, Japonii, Kanady, Litwy, RPA, USA i Szwecji pt. „Polska fotografia w świecie” (22 marzec – 14 kwiecień);
- ✓ wystawa malarstwa Marii Diduch z Holandii (25 maj – 25 czerwiec);
- ✓ wystawa malarstwa Romy Ligockiej z Niemiec (3 – 20 lipiec);
- ✓ wystawa malarstwa Marii Grazelli i Juliana Siemiona Siemieńskich z Francji (9 – 30 sierpień);

- ✓ wystawa fotograficzna Andrzeja Nowakowskiego z Nowej Zelandii (4 – 24 października);
- ✓ wystawa malarstwa Anisi Wiśniewskiej z Ukrainy (27 października – 14 listopad);
- ✓ wystawa twórczości młodzieży polskiej z Wilna (27 października – 10 listopad).

POBYTY KRAJOZNAWCZE I SPORTOWE DZIECI I MŁODZIEŻY

Obóz rekreacyjno – sportowy dla młodzieży polskiej z Ukrainy.

W ramach zadania Oddział Krakowski sfinansował udział dwóch drużyn piłki ręcznej (30 osób) działających przy Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół” w Ejszyszkach na Litwie w Międzynarodowym Turnieju o Puchar Lajkonika, który odbył się w Krakowie w dniach 14 – 16 kwietnia.

Przy współpracy z Polskim Towarzystwem Gimnastycznym „Sokół” zorganizowano w Straszęcinie obóz dla młodzieży polskiej z kresów Południowo – Wschodnich

W dwóch turnusach trwających od 2 do 29 lipca uczestniczyło 48 dzieci wraz z opiekunami. W programie obozu znalazły się zajęcia rekreacyjno – sportowe, konkursy historyczne, zawody sportowe i wycieczki turystyczne.

Obóz językowo – krajoznawczy dla młodzieży polskiej z Kresów.

Celem obozu jest przybliżenie uczniom szkółek polskich na Kresach historii i kultury Polski w oparciu o wycieczki krajoznawcze, zwiedzanie zabytków i prelekcje. Uczestnicy obozu zwiedzili Kraków, Pieniny, zamki na Szlaku Orlich Gniazd, Zakopane i Wieliczkę. Uczestniczyli w imprezach organizowanych w ramach Festiwalu Kraków 2000 oraz wysłuchali prelekcji poświęconych historii i kulturze Polski. Wśród uczestników wakacyjnego obozu trwającego od 6 do 19 sierpnia była młodzież z Białorusi, Litwy, Łotwy i Ukrainy – w sumie 27 osób.

Kolonie społeczne.

Polegają na organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży pochodzących z najuboższych rodzin polskich zamieszkałych na Wschodzie. Aktywny wypoczynek połączony jest z doskonaleniem znajomości języka polskiego. Często wakacyjne kolonie społeczne mają charakter oaz lub rekolekcji organizowanych przez siostry zakonne pracujące na Ukrainie lub księżę z parafii rzymskokatolickich.

W ramach zadania Oddział Krakowski:

- ✓ dofinansował oazy wakacyjne dla dzieci i młodzieży z Archidiecezji Lwowskiej zorganizowane w Dolinie i Bolechowie na Ukrainie (365 uczestników);
- ✓ sfinansował kolonię pod hasłem „Wakacje z Bogiem” dla 20 niewidomych dzieci z Charkowa zorganizowaną przez siostry zakonne w Starym Skałacie i Połpanówku na Ukrainie (10 – 31 lipiec);
- ✓ współorganizował wakacyjną oazę dla 30 dzieci z Czerniowiec w Bydlinie koło Olkusza.

Kolonie polonijne sponsorowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Kolonie polonijne organizowane są co roku przez Zarząd Krajowy Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” na zlecenie MEN. Kolonie przeznaczone są dla dzieci polskiego pochodzenia oraz uczestników krajowych w wieku 10 – 15 lat. Program kolonii polonijnych uwzględnia zajęcia kulturalno – oświatowe, nauczanie języka polskiego, wycieczki krajoznawcze i zajęcia sportowe. Rekrutację na kolonie uczestników zagranicznych prowadzi Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” przy współpracy polskich placówek dyplomatycznych za granicą.

W roku sprawozdawczym na kolonię polonijną zorganizowaną w Internacie ZSB w Bochni skierowano 47 dzieci z Estonii, 15 ze Słowacji oraz 27 dzieci polskich. Kolonia trwała od 3 do 27 lipca.

PIELGRZYMKI

Pielgrzymki do znanych w Polsce ośrodków kultu religijnego są formą odwiedzin kraju przez starsze pokolenie Polaków żyjących na Wschodzie.

W 2000 roku Oddział Krakowski zorganizował przyjazd:

- ✓ 40 – to osobowej grupy pielgrzymów z Polskiego Samorządu XVIII Dzielnicy w Budapeszcie w dniach 11 – 14 maj;
- ✓ 31 – osobowej grupy z Kostopola na Ukrainie w terminie 12 – 16 wrzesień;
- ✓ 20 – to osobowej grupy starszych osób z Wiriwki na Ukrainie, która zwiedziła Wadowice, Kraków, Kalwarię Zebrzydowską i Jasną Górę (25 – 29 wrzesień);
- ✓ 20 – to osobowej grupy starszych osób z Kijowa, Dowbysza i Żytomierszczyzny (23 – 27 październik);
- ✓ 7 – osobowej grupy z Jałty (6 – 10 październik)

POMOC SOCJALNA I RZECZOWA

W ramach zadania Oddział Krakowski:

- ✓ wypłacił jednorazowe zapomogi finansowe dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej lub pozbawionych środków do życia;
- ✓ pokrył koszty leczenia w szpitalach krakowskich osób polskiego pochodzenia lub zakup niezbędnych dla nich lekarstw;
- ✓ sfinansował zabezpieczenie pracowni komputerowej w sobotniej szkole polskiej w Drohobyczu;
- ✓ ufundował świąteczne paczki dla 50 dzieci polskich z Żydaczowa i Drohobycza

Ogółem w ramach zadania pomocą objęto 2 osoby z Mołdawii, 3 z Łotwy, 1 z Litwy, 4 z Kazachstanu i 65 z Ukrainy.

POBYTY REHABILITACYJNE DZIECI POLSKICH ZE WSCHODU

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” pokrywa w miarę swoich możliwości finansowych koszty pobytu i zabiegów operacyjnych dzieci polskich ze Wschodu w szpitalach krakowskich.

W roku sprawozdawczym sfinansowano (częściowo lub całkowicie) leczenie pięciorga dzieci z Ukrainy w Polsko – Amerykańskim Szpitalu Pediatrycznym CM UJ oraz badania specjalistyczne studentki polskiego pochodzenia z Ukrainy.

MATERIAŁY PROGRAMOWE – ZAKUP I DYSTRYBUCJA

Materiały programowe przekazywano według indywidualnych potrzeb do ośrodków polskich, szkół, punktów nauczania jęz. polskiego i polskich towarzystw kulturalnych. Były to głównie słowniki jęz. polskiego, lektury, atlasy historyczne i geograficzne, kalendarze polskie, mapy, kasety audio-video, godła Polski i stroje ludowe.

W 2000 roku przekazano materiały programowe do następujących ośrodków:

w Rosji: Stowarzyszenie „Polonia” w Abakanie i jego Oddział w Minusińsku, PSKO „Latarnik” w Tiumeni, Stowarzyszenie Polskiej Kultury „Nadzieja” w Ułan – Ude, , Polonijne Centrum Kulturalno – Oświatowe przy szkole nr 112 w Moskwie, Dom Polski w Nowosybirsku, Narodowo – Kulturalna Autonomia „Dom Polski” w Krasnojarsku, Stowarzyszenie Polskie w Szuszenskoje, Związek Polaków na Kaukaskich Wodach Mineralnych, Wspólnota Polska w Kaliningradzie, Związek Polaków w Sankt Petersburgu, Stowarzyszenie „Dom Polski” w Smoleńsku,

na Ukrainie: szkoła polska w Guta Justanówce, lektorat języka polskiego w Akademii Ostrogskiej, Związek Polaków na Ukrainie Oddział w Dniepropietrowsku, Zjednoczenie Polaków Sewastopola „Jedność”, Stowarzyszenie Języka i Kultury Polskiej „Most Nadziei” w Starobielsku, Stowarzyszenie Miłośników Języka i Kultury Polskiej „Warszawa” w Ługańsku, Stowarzyszenie Kultury Polskiej w Zaporozżu, Towarzystwo Kultury Polskiej w Kostopolu, polskie grupy przedszkolne we Lwowie,

w Kazachstanie: Centrum Kultury Polskiej w Ałmaty, Polskie Stowarzyszenie „Polonia” w Karagandzie, Ośrodek Polski w Żanaszar, Stowarzyszenie „Nadzieja” w Kustanaju

w Kirgistanie: Związek Kulturalno – Oświatowy „Odrodzenie” w Biszkeku

na Litwie: szkoły polskie z rejonu solecznickiego, Dom Polski w Ejszyszkach,

na Łotwie: Związek Młodzieży Polskiej

w Hiszpanii: Polskie Ognisko Szkolne w Madrycie,

we Francji: szkoła polska przy Konsulacie Generalnym RP w Lille

na Słowacji: Klub Polski w Nitrze

w Stanach Zjednoczonych: szkoła polska im. Św. M. Kolbe w Chicago

KURSY ADAPTACYJNE I JĘZYKOWE DLA REPATRIANTÓW

W roku sprawozdawczym Krakowski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” na zlecenie Małopolskiego oraz Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego zorganizował kursy językowe i adaptacyjne dla repatriantów zamieszkałych na terenie tych dwóch województw. W kursach uczestniczyło 41 osób z woj. małopolskiego i 21 z woj. śląskiego. Były to osoby, które osiedliły się w 2000 roku na terenie RP na podstawie wizy repatriacyjnej.

Celem kursów adaptacyjnych, które odbywały się w systemie weekendowym było poznanie podstawowych zasad prawnych obowiązujących w Polsce. Przeprowadzono wykłady na temat praw i obowiązków obywateli, wybranych elementów prawa pracy, systemu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych, systemu podatkowego oraz zakresu pomocy państwa dla repatriantów. Uzupełnieniem wykładów był program krajoznawczo – turystyczny realizowany podczas wycieczek do Warszawy, Zakopanego, Wieliczki.

Indywidualne zajęcia z języka polskiego zorganizowano w miejscu zamieszkania repatriantów. Obejmowały one 80 godzin lekcyjnych przeprowadzonych przez nauczycieli polonistów, którzy dostosowali tematykę zajęć do poziomu znajomości języka u repatriantów.

ŚRODKI FINANSOWE I RZECZOWE POZYSKANE PRZEZ ODDZIAŁ

Przy okazji realizacji zadań zleconych Oddział Krakowski stara się o pozyskanie dotacji finansowych lub pomocy rzeczowej, którą przeznacza na pomoc dla polskich środowisk na Wschodzie.

Akcja „Opuszczeni Polacy we Lwowie i na Kresach”

Od lutego 1999 roku trwa akcja „Opuszczeni Polacy we Lwowie i na Kresach Południowo – Wschodnich”, której celem jest objęcie stałą opieką i pomocą finansową ludzi w podeszłym wieku, schorowanych, żyjących w ciężkich warunkach materialnych. Liczba wpłat na konto

akcji wyniosła w roku sprawozdawczym ponad pięć tysięcy. Darczyńcami są zarówno osoby prywatne jak również instytucje, firmy, stowarzyszenia i parafie. W ramach akcji pomocą objęto 241 osób ze Lwowa, 49 osób ze Stryja, Drohobycza, Truskawca i Borysławia, 13 osób ze Stanisławowa, 30 osób ze Złoczowa oraz 15 osób z Odessy.

Komisja Charytatywna działająca przy Oddziale Krakowskim Stowarzyszenia co kwartał odwiedza swoich podopiecznych przekazując im bezpośrednio zapomogi finansowe, a także potrzebne lekarstwa i środki higieny. Dla osób obłożnie chorych zatrudniono spośród miejscowych Polaków opiekunów oraz zapewniono im stałą opiekę lekarską. W ramach swojej działalności Komisja Charytatywna zorganizowała leczenie dwóch ciężko chorych Polek ze Lwowa w krakowskim szpitalu im. L. Rydygiera.

W roku sprawozdawczym w ramach akcji wydano na zapomogi finansowe, zakup lekarstw i pobyty szpitalne kwotę 268.500,- zł.

Zbiórka funduszy na konto „Rodacy dzieciom polskim na Wschodzie”.

Od wielu lat Krakowski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” wspomaga finansowo szkoły polskie działające na Wschodzie. Zbiera w tym celu fundusze, które przeznacza następnie na zakup wyposażenia klas polskich, zapomogi dla nauczycieli i dożywianie dzieci. W ramach zadania Oddział finansuje także leczenie małych pacjentów zarówno w krajach ich zamieszkania jak i w szpitalach krakowskich.

W 2000 roku z funduszy sfinansowano leczenie i pobyt szpitalny dwojga dzieci z Ukrainy i Białorusi.

Lekarstwa dla środowisk polskich na Wschodzie.

Co roku w odpowiedzi na zapotrzebowanie środowisk polskich na Wschodzie Oddział Krakowski otrzymuje z dwóch Aptek Darów działających przy Stowarzyszeniu Pomocy Obywatelskiej im. Anny Fiszerowej (ul. Na Błonie 1) oraz przy Stowarzyszeniu „Lekarze Nadziei” (Os. Dywizjonu 303) liczne paczki z podstawowymi i specjalistycznymi lekarstwami.

Wartość lekarstw przekazanych z tych dwóch aptek do środowisk polskich na Wschodzie jest praktycznie nie do oszacowania.

Książki pozyskane dla środowisk polskich na Wschodzie.

W okresie sprawozdawczym następujące instytucje przekazały nieodpłatnie nowe książki z przeznaczeniem dla szkół, bibliotek i organizacji polskich działających na Wschodzie: Hurtownia Książek „Sezam”, Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak”, Wydawnictwo Prac Naukowych „Universitas”, Księgarnia „Rhema”, Księgarnia Językowa „Szawal”, Stowarzyszenie Folklorystyczne „Teatr Regionalny”.

Wśród ofiarowanych książek znalazły się podręczniki, lektury szkolne, polska literatura piękna i beletrystyka. Łączny koszt pozyskanych książek wyniósł 44.023,03 zł. Wydział Edukacji i Kultury Urzędu Miasta Krakowa przekazał 200 egzemplarzy kalendarza misyjnego Wielkiego Jubileuszu Roku 2000.

Bezpłatny wstęp na Wawel.

Dzięki życzliwości dyrekcji Zamku Królewskiego na Wawelu wszystkie polskie grupy ze Wschodu miały zapewnione bezpłatne wejście do komnat wawelskich i na stałe ekspozycje. W roku sprawozdawczym z bezpłatnego wejścia na Wawel skorzystało dwadzieścia grup liczących średnio trzydzieści osób.

ZADANIA WŁASNE ODDZIAŁU KRAKOWSKIEGO

Zadania własne Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” finansowane są ze środków pozyskanych m.in. z działalności gospodarczej Domu Polonii, darowizn i składek członkowskich.

Pomoc dla polskich szkół na Wschodzie.

Od ubiegłego roku Oddział Krakowski udziela systematycznie pomocy finansowej dla polskich szkół sobotnich działających na Ukrainie. Oficjalnie zarejestrowane sobotnie szkoły, po wizytacji przedstawiciela Oddziału, otrzymują pieniądze na zakup mebli i pomocy dydaktycznych, opłacenie czynszu za wynajem lokalu oraz na zasiłki dla nauczycieli. W roku 2000 Oddział dofinansował po dwie działające szkoły w Borysławiu i Drohobyczu oraz szkoły w Złoczowie, Lubarze, Truskawcu, Samborze i Sasiadowicach.

Pomoc dla polskich grup przedszkolnych we Lwowie.

Od 1997 roku pod stałą opieką Oddziału Krakowskiego znajdują się cztery polskie grupy przedszkolne działające we Lwowie, do których uczęszcza około 100 dzieci polskiego pochodzenia. Corocznie w ramach zadań własnych przyznawane są przedszkolom środki finansowe na zakup żywności, opału, pomocy dydaktycznych, prezentów gwiazdkowych oraz zapomogi dla wychowawczyń.

Oprócz stałej pomocy Oddział Krakowski sfinansował w roku sprawozdawczym wakacyjne kolonie dla dzieci z polskich grup przedszkolnych. Odbyły się one w czerwcu w okolicach Hrebieniowa na Ukrainie.

W grudniu wspólnie z „Dziennikiem Polskim” zorganizowaliśmy zbiórkę zabawek, środków czystości i materiałów dydaktycznych dla polskich grup przedszkolnych. Na prasowy apel odpowiedziały m.in. przedszkole nr 125 na Os. Tysiąclecia, Zespół Szkół w Nowym Wiśniczu, pracownicy Muzeum Narodowego w Krakowie oraz wielu indywidualnych darczyńców.

Apteka Darów działająca na Os. Dywizjonu 303 przygotowała zestaw podstawowych leków i witamin, które razem z zabawkami zawieziono do polskich przedszkoli we Lwowie.

Organizacja kolonii społecznych w miejscu zamieszkania.

Wakacyjne kolonie zlokalizowane w pobliżu miejsca zamieszkania dzieci mają tę zaletę, że z takiej formy wypoczynku może skorzystać znacznie większa liczba dzieci niż z kolonii organizowanych w Polsce. W 2000 roku Oddział Krakowski sfinansował dwie kolonie społeczne dla dzieci na Ukrainie i w Mołdawii.

W czerwcu Stowarzyszenie „Dom Polski” w Bielicach zorganizowało w Wadulej – Wodach kolonię dla 33 dzieci. Druga kolonia odbyła się w sierpniu w Schodnicy koło Truskawca. Uczestniczyło w niej 49 dzieci i młodzieży z Drohobycza, Borysławia, Rychcic i Stryja. W programie kolonii społecznych oprócz zajęć językowych znalazły się konkursy i wycieczki krajoznawcze śladami polskości.

Pomoc dla Polaków ze Wschodu.

Z własnych środków przyznawano zapomogi socjalne dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Były to przypadki losowe (ciężka choroba, brak pracy) wymagające wsparcia finansowego. Pomoc finansową przyznano 2 osobom z Mołdawii, 1 z Rosji, 1 z Łotwy i 1 z Kazachstanu.

Pomoc dla polskich organizacji.

W roku 2000 Oddział Krakowski dofinansował z własnych środków:

- ✓ organizację Dni Kultury Polskiej w Tiumeni (Rosja);

- ✓ zakup wyposażenia sali lekcyjnej dla polskiej szkoły działającej przy Stowarzyszeniu Kultury Polskiej w Styrzu (Mołdawia);
- ✓ zakup sprzętu sportowego dla Klubu „Sokół” w Żydaczowie na Ukrainie;
- ✓ doposażenie Domu Polskiego w Gródku Podolskim na Ukrainie;
- ✓ działalność Centrum Kulturalno – Oświatowego w Moskwie;
- ✓ działalność Stowarzyszenia Polaków w Mołdawii;
- ✓ utrzymanie budynku Domu Polskiego w Czerniowcach na Ukrainie
- ✓ budowę kościoła w Baranowiczach .

Ogółem w ramach zadań własnych wydatkowano 83.292 zł.

Podsumowując działalność Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2000 roku należy podkreślić, iż przyjęty program w zakresie działalności merytorycznej został zrealizowany w całości.

Za Zarząd Oddziału

Prezes
prof. Zygmunt Kolenda